

รายงานสถานการณ์วัณโรค

จังหวัดสมุทรปราการ

ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2560 – 13 มกราคม 2561

โดย นายสันทิต บุญยะสง

นายแพทย์เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน

ประเด็นที่ ๑ สถานการณ์และการดำเนินงาน วัณโรคระดับจังหวัด

การขึ้นทะเบียนผู้ป่วยรายใหม่ ปี 2560 และปี 2561(เฉพาะไตรมาส 1 ปี 2561)
จากโปรแกรม TBCM Online

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน) ตามHDC (A)	เป้าหมายรายใหม่ ๑๗๒ ต่อปก.แสนคน(ราย) (B)	ผลงานผู้ป่วย รายใหม่(ราย) (C)	ผลงาน ต่อปก.แสนคน C/B*100,000	ร้อยละผลงาน C/B*100
2560	๑,๐๘๐,๘๙๗	๑,๘๕๙	1,431	132.39	76.98
2561	1,069,107	1,839	355	33.20	19.30

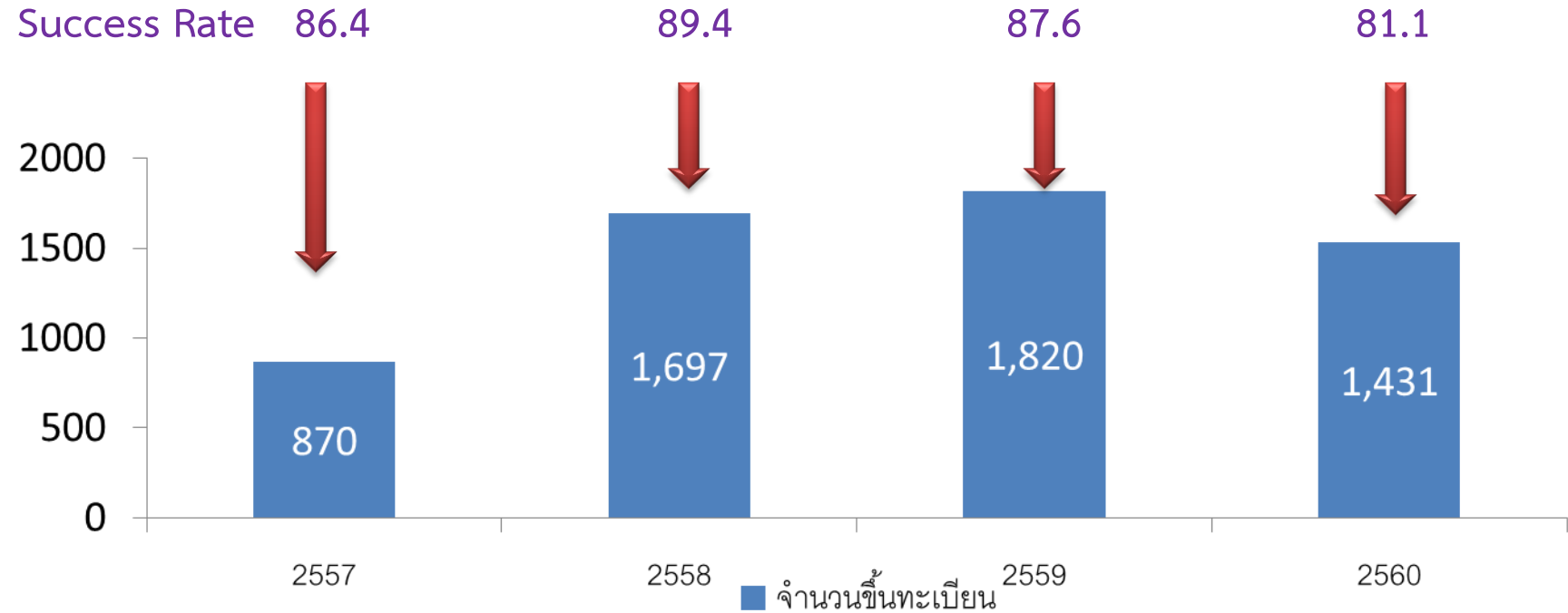
หมายเหตุ ข้อมูลการขึ้นทะเบียน ปี 2561 จากโปรแกรม TBCM Online ถึงวันที่ 14 มกราคม 2561

ผลการดำเนินงานเร่งรัดการค้นหาผู้ติดเชื้อวัณโรคและผู้ป่วย ในกลุ่มเสี่ยงเป้าหมาย ผลงานปี ๒๕๖๑

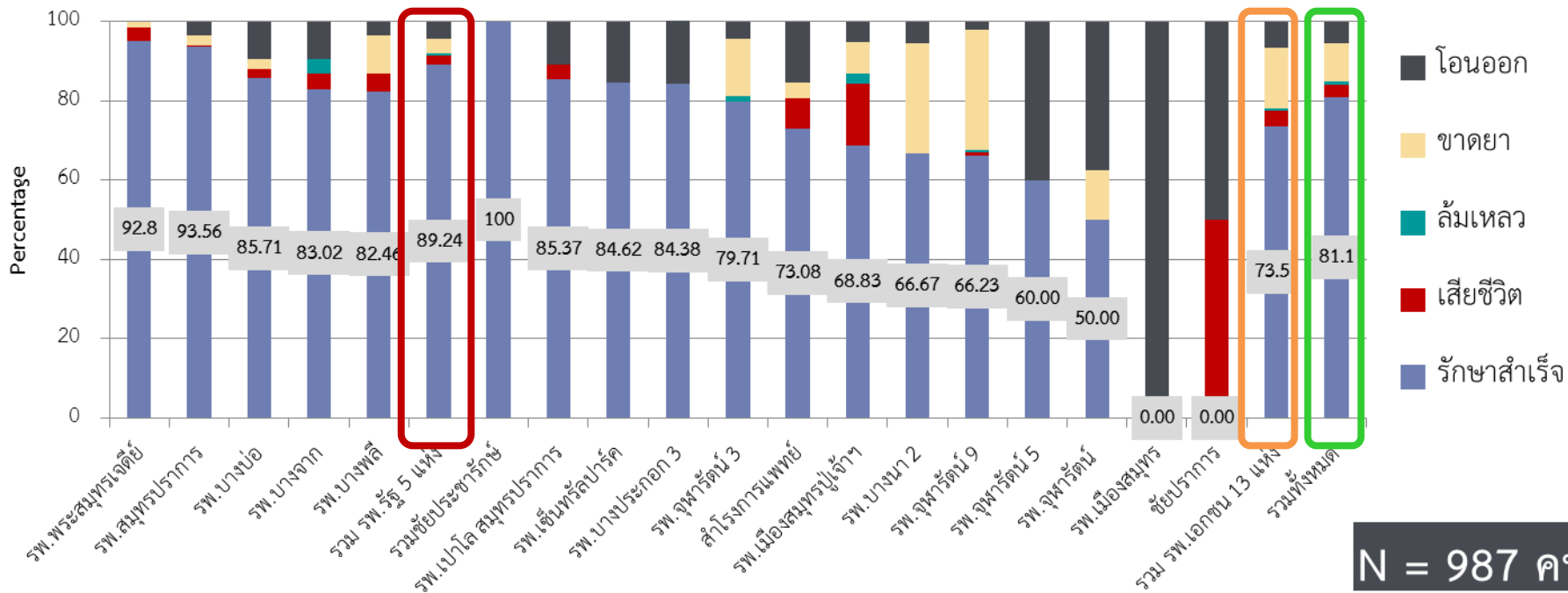
กลุ่มเสี่ยง	เป้าหมาย (ราย)	คัดกรองด้วย แบบสอบถาม	ร้อยละ ผลงาน	ผลปกติ (ราย)	ป่วยวัณโรค (ราย)	ร้อยละ พบวัณโรค
๑. ผู้สัมผัสร่วมบ้าน/ผู้สัมผัสวัณโรค	๑,๕๐๐	๔๓	๒.๘๗	๓๙	๔	๙.๓๐
๒. ผู้ป่วยเอชไอวี	๕,๐๐๐	๓๘๘	๗.๗๖	๓๘๖	๒	๐.๕๒
๓. ผู้ป่วยเบาหวาน	๔๓,๖๓๑	๖๐๙	๑.๔๐	๖๐๗	๒	๐.๓๓
๔. แรงงานข้ามชาติ	๑๔,๑๒๒	๕๗	๐.๔๐	๕๗	๐	๐.๐๐
๕. ผู้สูงอายุ ๖๕ ปี ขึ้นไปที่มีโรคร่วม	๑๑๔,๖๐๐	๑๓๙	๐.๑๒	๑๓๘	๑	๐.๗๒
๖. เจ้าหน้าที่/บุคลากรทางการแพทย์	๓,๖๘๙	๑๑๔	๓.๐๙	๑๑๔	๐	๐.๐๐
๗. ผู้ต้องขังในเรือนจำ	๕,๘๐๑	๐	๐.๐๐	๐	๐	๐.๐๐
๘. อื่นๆ	๐	๔๒๔	๐.๐๐	๔๒๓	๑	๐.๒๔
รวม	๑๘๘,๓๔๓	๑,๗๗๔	๐.๙๔	๑,๗๖๔	๑๐	๐.๕๖

หมายเหตุ ข้อมูลการ ปี 2561 จากโปรแกรม TBCM Online (ไตรมาส 1/2561)

ผลการรักษาสำเร็จที่ผ่านมา

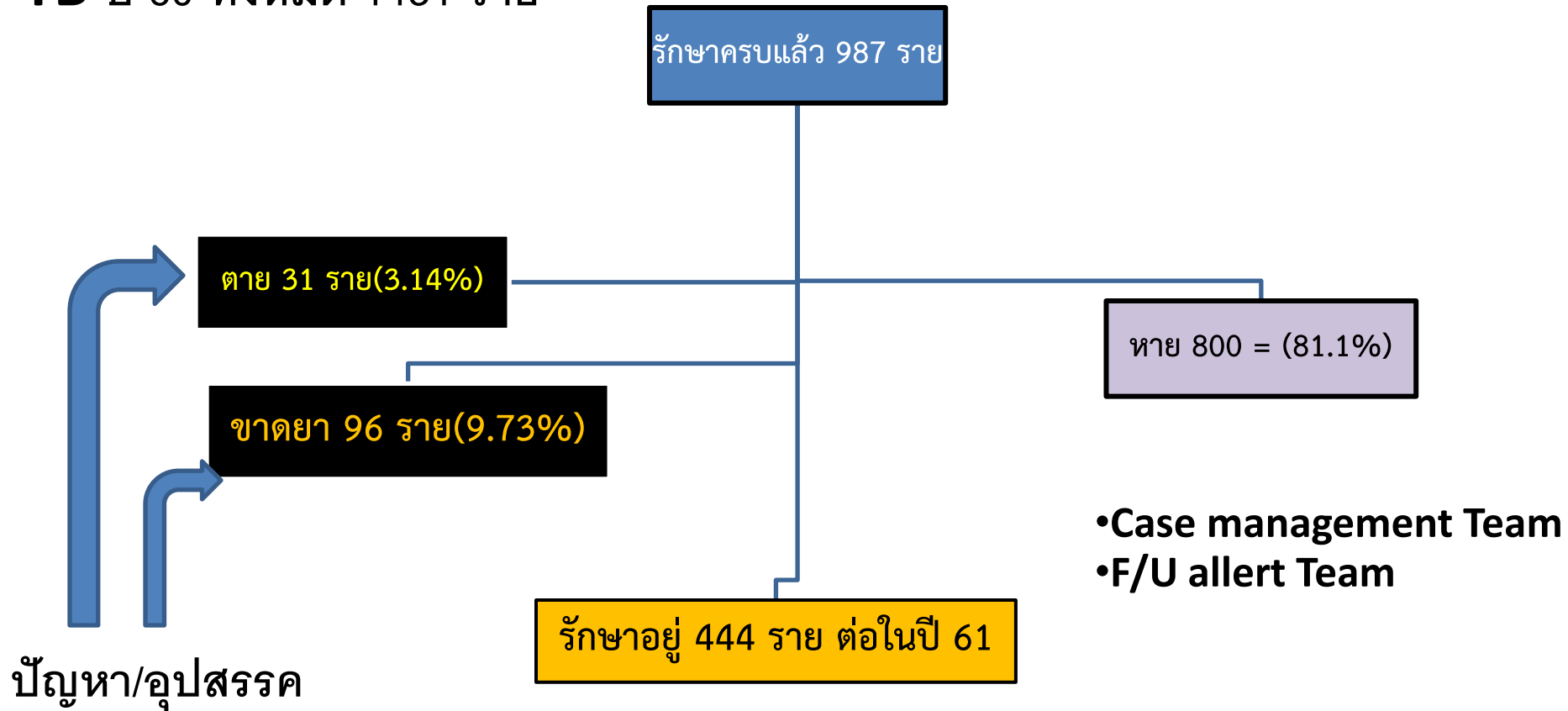

อัตราความสำเร็จการรักษารวม ไทย+ต่างด้าว+เรือนจำ
ที่ขึ้นทะเบียนปีงบประมาณ 2560 (ตค.59-มีค.60) จังหวัดสมุทรปราการ

N = 987 คน

TB ปี 60 ทั้งหมด 1431 ราย

มาตรการการแก้ไขปัญหา

Intensive & Incentive measurement

- M&E by TBCM Hos to รพสต.
- Empowerment screening and Dx → recruit+ve case
- SAT + Operation sector co-operation ผ่าน NOC TB

Case manager care team

- ระบบการเตือนการ loss F/U in 3 วัน
Mob. Tel , Line gr ติดตาม เยี่ยม
บ้าน โดย จนท.ในพื้นที่
- การประเมินการเริ่มกินยา ประเมินผล
ข้างเคียงของยา ,DOT ,admit ในราย
ที่เสี่ยงต่อการขาดยา
- Early detect SE ของยา และระบบ
ส่งต่อ /consult case

ประเด็นที่ 2

ข้อมูลผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ที่ขึ้นทะเบียน
ในไตรมาส 1 ของปีงบประมาณ 2561

1. ข้อมูลการขึ้นทะเบียนผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (โปรแกรม TBCM Online)

โรงพยาบาล	จำนวน รพ.ในจังหวัด	ดำเนินการ TBCM ONLINE	จำนวนวัณโรคปอด รายใหม่ (ราย)
1. ภาครัฐ	6 แห่ง	6 แห่ง	288
2. ภาคเอกชน	17 แห่ง	16 แห่ง	127
รวม	23 แห่ง	22 แห่ง	355 ราย

ลำดับ	โรงพยาบาล	กำลังรักษา	รักษาหาย	เสียชีวิต	ขาดยา	โอนออก	เปลี่ยนวินิจฉัย	รวม
1	โรงพยาบาลสมุทรปราการ	58					1	59
2	โรงพยาบาลบางพลี	50	1	1		2		54
3	โรงพยาบาลบางป่อ	62		1		3	1	67
4	โรงพยาบาลบางจาก	30		1		1	1	33
5	โรงพยาบาลพระสมุทรเจดีย์	14		1				15
รวม (รพ.ภาครัฐ)		214	1	4	0	6	3	228
1	โรงพยาบาลกรุงเทพพระประแดง	1						1
2	โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 5	4						4
3	โรงพยาบาลจุฬารัตน์	1						1
4	โรงพยาบาลจุฬารัตน์3	36		1	2			39
5	โรงพยาบาล เซ็นทรัลปาร์ค	2						2
6	โรงพยาบาลบางนา 5	3						3
7	โรงพยาบาลบางนา2	10						10
8	โรงพยาบาลบางปะกอก3พระประแดง	6						6
9	โรงพยาบาลเปาโลสมุทรปราการ	2						2
10	โรงพยาบาล เมืองสมุทร	10						10
11	โรงพยาบาลเมืองสมุทรปุ่เจ้าสมิงพราย	22				1		23
12	โรงพยาบาลรวมชัยประชารักษ์	2		1				3
13	โรงพยาบาลสภารังการแพทย์	23						23
รวม (รพ.ภาคเอกชน)		122	0	2	2	1	0	127
รวมทั้งหมด		336	1	6	2	7	3	355

๒. ระบบการดูแลรักษา กำกับติดตามการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรค

๒.๑ ภาครัฐ

โรงพยาบาล

6 รพ.ท/ช
คลินิกวัณโรค

6 สสอ.

74 รพ.สต.

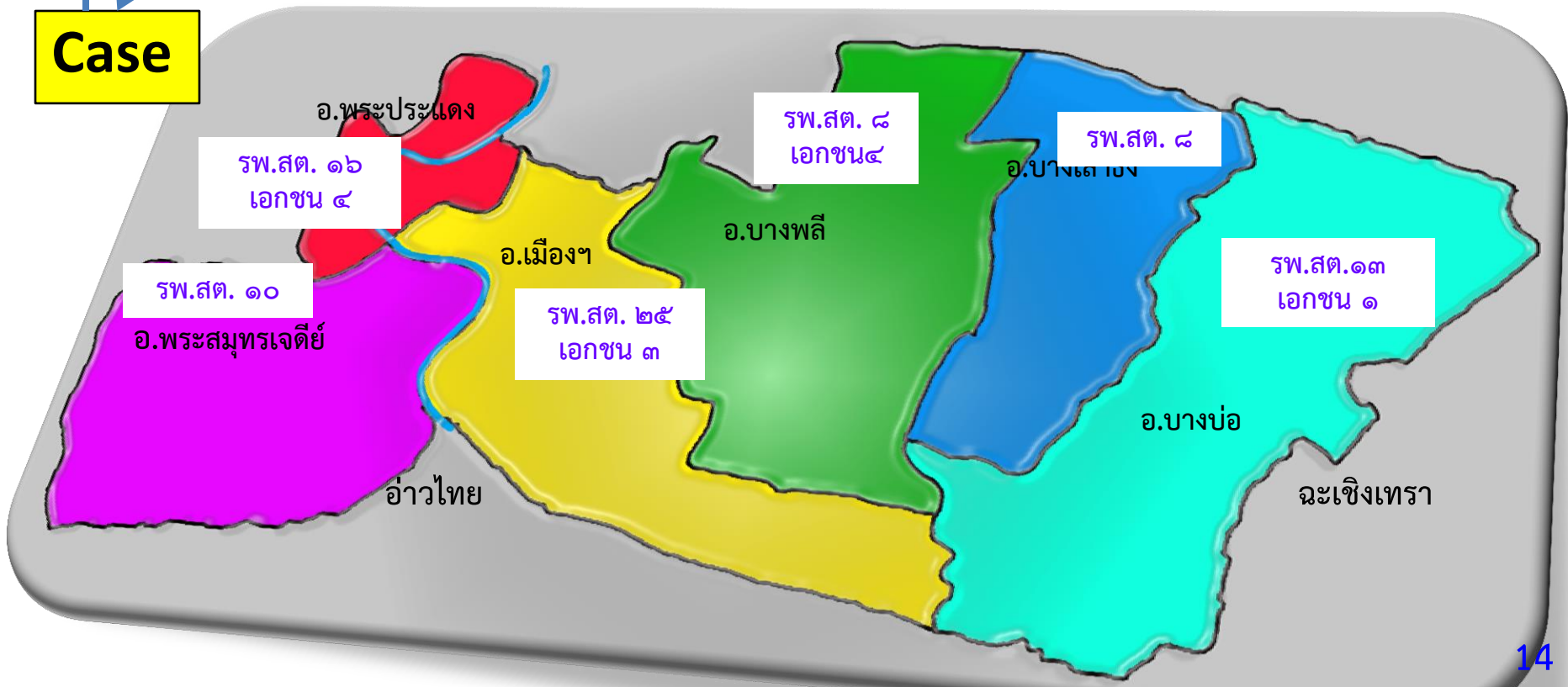
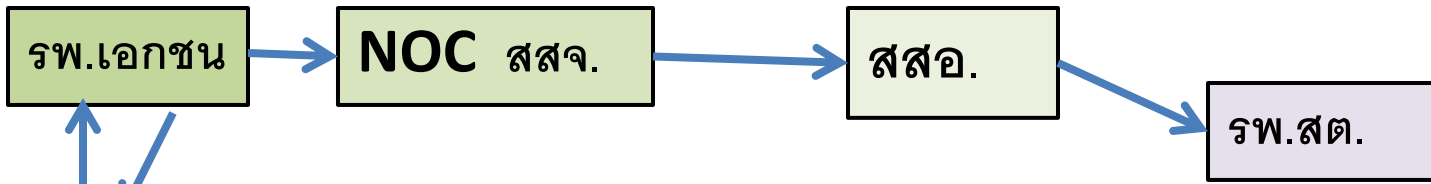
หน่วยรับดูแลต่อ และติดตามเยี่ยมผู้ป่วย ทุก สัปดาห์ๆ ละ ๑ ครั้ง และเพื่อกิจกรรมตรวจคัดกรองผู้สัมผัสบ้าน

* ปี ๒๕๖๑ เน้น ให้เยี่ยมบ้านในพื้นที่ ที่ได้รับเคส *

- มีทีมแพทย์ และพยาบาล ในการดูแลรักษาครบทุกแห่ง และแจ้งผู้ป่วยว่าจะมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขไปติดตามเยี่ยมบ้านและให้ **ลงนามยินยอม เยี่ยมบ้าน**
- มีทีมติดตามทางโทรศัพท์ หากผู้ป่วยไม่มารักษาตามนัด
- มีการแจ้งเคสรายใหม่ ทาง Fax ให้ สสจ.สป ทุกวันจันทร์และสสจ.สป จะรวบรวม คัดแยกเป็นรายอำเภอ ส่งต่อให้ สสอ.ตามพื้นที่ผู้ป่วย

- ระดับอำเภอ รับการแจ้งเคสจากจังหวัด และส่งต่อให้ รพ.สต.ในพื้นที่
- ระดับ รพ.สต รับเคสแล้ว วางแผนการติดตามตามเยี่ยมบ้านและคัดกรองผู้สัมผัสร่วมบ้าน หากพบปัญหา ให้ส่งต่อ/แจ้ง รพ.เอกชน ที่เป็นผู้ขึ้นทะเบียน

* ปี ๒๕๖๑ เน้น ให้เยี่ยมบ้านในทันที ที่ได้รับเคส *

3. การบันทึกและรายงานข้อมูลผู้ป่วยวัณโรค ผ่านโปรแกรม TBCM ONLINE

๓.๑ โรงพยาบาลภาครัฐ จำนวน ๖ แห่ง มีการบันทึกและรายงานข้อมูลผู้ป่วยวัณโรค ผ่านโปรแกรม TBCM ONLINE ครบทุกแห่ง (๑๐๐%) และปัจจุบัน ได้เพิ่มการใช้โปรแกรม TBCM ONLINE ไปสู่ระดับ รพ.สต. ทั้ง ๗๔ แห่ง เพื่อให้ รพ.สต. ทุกแห่ง บันทึกข้อมูลการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง หน้า ACF ของโปรแกรม

๓.๒ โรงพยาบาลภาคเอกชน จำนวน ๑๖ แห่ง มีการบันทึกและรายงานข้อมูลผู้ป่วยวัณโรค ผ่านโปรแกรม TBCM ONLINE และ ยังเหลือ ๑ แห่ง อยู่ระหว่างการประสานงานการฝึกอบรม เพราะเป็นโรงพยาบาลเปิดใหม่

ประเด็นที่ 3

มาตรการ และแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินการ
ขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมาย คำรับรอง
การปฏิบัติราชการ(PA)

๑. มาตรการ และแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินงานขับเคลื่อนงานวัณโรค

อบรมผู้ประสานงานวัณโรค ระดับอำเภอ /ผู้ key TBCM ระดับ รพ.สต./รพ.เอกชน ๑/๓/๖๑

DOT Meeting ระดับจังหวัด/อำเภอ
ทุก ๒ เดือน เริ่ม ๘/๑/๖๑
(รพ.รัฐ+เอกชน+สตอ.)

เพิ่ม VS+เพิ่ม Dx

↑ new TB

ข้อมูลจาก SAT → รพ./รพสต. ที่มีผลการดำเนินงานต่ำ

Oper Mx รพ.สต.
ในพื้นที่ ทุก ๓ เดือน

๒. ความเชื่อมโยง และการขับเคลื่อนการกำกับติดตามการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรค ผ่านคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอ (พชอ.)

- “โครงการเร่งรัดการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ เขต6” ในการ Empowerment ผู้รับผิดชอบในการคัดกรอง การติดตามรักษา ในทุกระดับ ด้วยมาตรการการควบคุมกำกับ และการสร้างแรงจูงใจ

- สื่อสารสถานการณ์ ข้อมูล การดำเนินงานวัณโรค ในเวที การประชุมอำเภอประกอบด้วย นายอำเภอเป็นประธาน และหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดความตระหนักและมีความรู้ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี ต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานวัณโรคในคณะกรรมการ พชอ. อย่างยั่งยืนต่อไป

ประเด็นที่ ๔

ความก้าวหน้า และการดำเนินงานของ

“ศูนย์ปฏิบัติการยุติวัณโรคแห่งชาติ” (NOC)

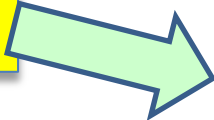
เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนงานวัณโรค

1. ทีม SAT กับการวิเคราะห์สถานการณ์วัณโรคระดับจังหวัด

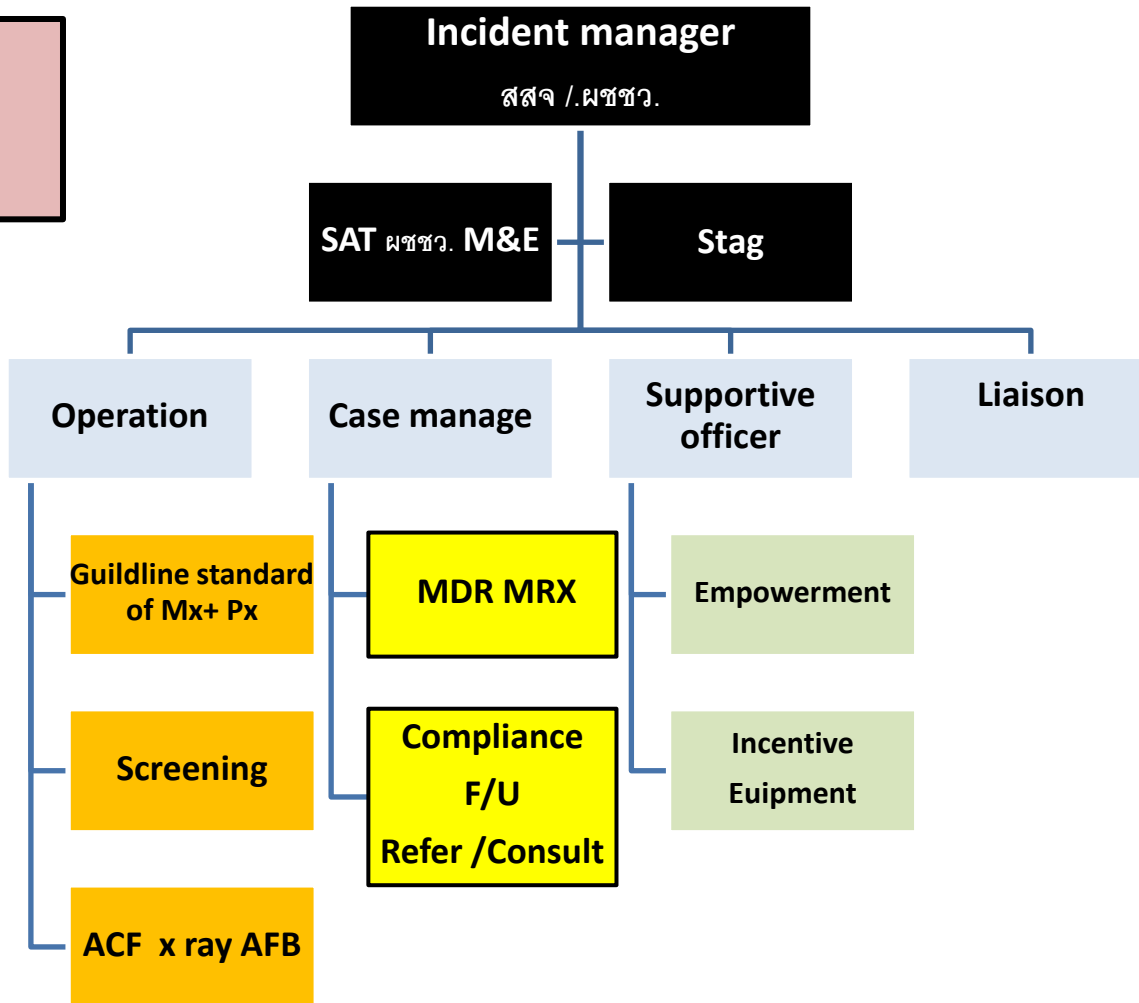
คำสั่ง **NOC** ระดับจังหวัด เรื่องแต่งตั้งผู้บัญชาเหตุการณ์และคณะกรรมการตามระบบบัญชาการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข ศูนย์ปฏิบัติการยุติวัณโรคแห่งชาติ (National Operation Center for TB : NOC-TB) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ (ลงนาม ๘ มค. ๒๕๖๑)

๑.๑ มีชุดคณะทำงาน คณะทำงานกลุ่มภารกิจการประเมินสถานการณ์ (Situation Awareness Team : SAT)) นายแพทย์เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกันเป็น หัวหน้าคณะฯ ทีมประกอบด้วยผู้รับผิดชอบงานวัณโรคระดับจังหวัด รพ. และ สสอ.

หน้าที่...

**NOC TB
Provincial**

๑. **ประสานและรวบรวมข้อมูลวัณโรคจากโปรแกรมTBCM Online** และผลการดำเนินงานวัณโรคจากโรงพยาบาลภาครัฐ โรงพยาบาลภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการประเมินสถานการณ์
๒. **ติดตาม เฝ้าระวัง ประเมินสถานการณ์**และความเสี่ยงของเหตุการณ์สำคัญต่างๆด้านวัณโรค
๓. **จัดทำข้อมูลสรุปรายงานเหตุการณ์สำคัญ** และรายงานเหตุการณ์เร่งด่วน ให้ผู้บริหารทราบภายในเวลาที่กำหนด
๔. **เสนอข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์**เพื่อกำหนดทางเลือกในการตอบสนองสถานการณ์เพื่อส่งต่อให้**ผู้บัญชาการเหตุการณ์** ตัดสินใจและส่งต่อให้ คณะ operation case management ดำเนินการ

๑.๒ มีชุดคณะทำงาน คณะทำงานกลุ่มภารกิจด้านปฏิบัติการ (Operation - Case management) ประกอบด้วยผู้รับผิดชอบงานวัณโรคระดับจังหวัด รพ. สสอ. และ รพ.สต. ทุกแห่ง เป็นคณะทำงาน **หน้าที่...**

๑. **ประสาน**ในการดำเนินงานกับศูนย์ปฏิบัติการยุติวัณโรคแห่งชาติในแต่ละระดับ

๒. นำผลการ**วิเคราะห์จาก SAT** มากำหนดพื้นที่ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดในการดำเนินงาน

๓ รวบรวมองค์ความรู้ มาตรฐาน มาตรการ ที่ต้องดำเนินงานในพื้นที่ กลุ่มเป้าหมายที่ต้องเร่งรัดในการดำเนินงาน

๔. ประเมินผลการดำเนินงานและรายงานต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

๕. จัดทำมาตรฐาน แนวทาง การค้นหา ดูแลรักษา ผู้ป่วยวัณโรค ตลอดจนแนวทางการป้องกัน การติดเชื้อ และการทำลายเชื้อ

๖. จัดทีมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำปรึกษาด้านการแพทย์และการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคต้อยา กรณีมีการขอรับการสนับสนุนจากพื้นที่

๗. กำกับติดตามการดำเนินงานป้องกันควบคุมวัณโรคในพื้นที่รับผิดชอบ

๘. พัฒนาการบริการวัณโรคให้ได้มาตรฐาน

๙. จัดทำระบบ**ข้อมูลวัณโรค** จากโปรแกรม **TBCM Online**

อุปสรรคและความท้าทาย

- โรงพยาบาลเอกชน ๑๖ แห่ง ปี ๒๐ ข้อมูลผู้ป่วยTB ยังไม่มีการจัดเก็บเป็นระบบ
- ปี๒๑ รัฐ+เอกชน ใช้โปรแกรม TBCM Online ทุกแห่ง → ต่อเนื่อง
- การทำงานร่วมกับโรงพยาบาลเอกชน(ผู้ป่วยสิทธิประกันสังคม) การควบคุมกำกับการรักษาตามมาตรฐานกรมควบคุมโรคสำนักวัณโรค
- แรงงานต่างด้าวที่ไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจการรักษาการกินยาที่ครบถ้วน
- แรงงานต่างด้าวที่ยังไม่ขึ้นทะเบียนประกันสุขภาพ → รั้งโรคอยู่ในชุมชน

สวัสดีครับ